

## **OHJE KYYNÄRNIVELLEN KASVUHÄIRIÖIDEN RÖNTGENKUVAUKSISTA JA LUOKITUKSESTA (Kynärnivelen kasvuhäiriöiden ohje)**

Kennelliiton hallituksen 25.8.2011 hyväksymä, voimassa 1.1.2012 alkaen.

Tämä ohje täydentää Perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamissääntöä (valtuusto 30.11.2008) ja Perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelman ohjetta (PEVISA-ohje, hallitus 28.8.2008).

### **1 YLEISET MÄÄRÄYKSET**

Koirien perinnöllisiä kynärnivelen kasvuhäiriöitä tutkitaan röntgenkuvauksilla ja koirien kynärnivelet luokitellaan jalostustiedon keräämistä varten. Suomen Kennelliitto (jäljempänä Kennelliitto) hyväksyy virallisiksi tämän ohjeen mukaisesti annetut lausunnot.

Röntgenkuvat otetaan IEWG:n (International Elbow Working Group) suositusten mukaisesti ja Suomessa niiden arvostelussa käytetään IEWG:n esittämää kansainvälistä kynärniveldysplasian arvosteluasteikkoa.

Kynärnivellausunto on annettava koiranomistajan kotimaassa tai Suomessa.

Kun koira kuvataan Kennelliiton lausuntoa varten, tulee kuvauksessa noudattaa näitä ohjeita ja kuvat asianmukaisine röntgenlähetteenä toimittaa Kennelliittoon, joka antaa virallisen lausunnon kuvista. Koiran virallinen tutkimustulos on huonomman kynärnivelen mukainen.

Koiran omistajan tulee ilmoittaa eläinlääkärille jos koiralle on tehty lausuntoon vaikuttava leikkaus ja asia merkitään röntgenlähetteeseen. Koiran sairaskertomus liitetään mukaan.

Röntgenkuvat säilytetään keskitetysti Kennelliiton määräämässä paikassa vähintään 10 vuotta jonka jälkeen ne voidaan hävittää. Kennelliitto kuitenkin säilyttää joka vuodelta maaliskuun kahden ensimmäisen viikon kuvat myöhempiä mahdollisia tutkimuksia varten.

### **2 LAUSUNTOMENETTELY**

Kennelliiton hallitus nimeää eläinlääkärit, joiden antamat lausunnot hyväksytään. Kennelliiton nimeämä virallinen lausunnonantaja saa tietää koiran rodun, iän, sukupuolen ja rekisterinumeron, mutta ei muita tietoja.

Kynärnivellausunto annetaan vain sellaisista kuvista, joiden mukana on kuvaajan täyttämä Kennelliiton röntgenlähete.

Lausunto annetaan vain sellaisesta röntgenkuvasta, jota otettaessa ko. koira on ollut tunnistusmerkitty Kennelliiton hyväksymällä tavalla. Tunnistusmerkintä on aina tarkastettava kuvauksen yhteydessä.

Virallisesta tutkimuslausunnosta peritään maksu, jonka suuruuden Kennelliiton hallitus määrää. Tutkimuslausunto toimitetaan röntgenläheteeseen merkitylle vastaanottajalle ja Kennelliiton tiedostoon merkitään tiedot tutkimustuloksesta sekä lausunnon antaja.

Lausuntoon voidaan kirjata tieto kuvassa havaittavista olennaisista sivulöydöksistä.

Koira voidaan uusintakuvata, mutta vasta 6 kuukauden kuluttua edellisestä kuvauksesta. Jos uusintakuvaus kuitenkin tehdään kuvausteknisistä syistä, on kuvaus aiheellista tehdä mahdollisimman pian. Lausunnon antaja saa nähtäväkseen kaikki aiemmat kuvat. Koirasta annettu lausunto voi uusintakuvausten johdosta muuttua.

Lausunnon antaja voi perustellusta syystä suositella, että koira uusintakuvattaisiin vuoden kuluttua.

Tuontikoirista, ulkomaisista jalostuskoirista ja tuontisperman osalta hyväksytään lausunnot, jotka on arvosteltu IEWG:n asteikkoa käyttäen sekä lausunnot, jotka ovat verrattavissa IEWG:n asteikkoon ja kuvausasento on ollut IEWG:n suositusten mukainen. Lausunnosta tulee käydä ilmi, että koira on ollut tunnistusmerkitty kuvaushetkellä.

Mikäli siitoskäyttöön aiotulle ulkomaiselle koiralle ei saada IEWG:n arvosteluperiaatteiden mukaisesti annettua lausuntoa koiranomistajan kotimaassa, voidaan tunnistusmerkitty koira kuvauttaa IEWG:n ohjeiden mukaisesti ja röntgenkuva lähettää arvosteltavaksi Kennelliittoon suomalaista lausuntoa varten (liitteeksi perustelut miksi ulkomaiselle koiralle halutaan lausunto Suomesta). Näin voidaan menetellä myös ennen ulkomaisen koiran ostoa.

### **3 IEWG:n ARVOSTELUASTEIKKO**

**Ei muutoksia 0**

**Lievät 1** Lievät nivelrikkomuutokset (artroosi) yleensä ensiksi kyynärpään ulokkeen (processus anconaeus) yläpinnassa (2 mm vahvuuteen saakka).

**Kohtalaiset 2** Edellä mainittuja muutoksia 5 mm saakka ja/tai muutoksia varttinäluun nivelosassa, varislisäkkeessä (processus coronoideus) ja/tai lievää epämuotoisuutta.

**Voimakkaat muutokset 3** Edellisen ylittävät rappeutumismuutokset/voimakas epämuotoisuus. Kiinnittymätön processus anconaeus.

## **4 RÖNTGENKUVAUKSEN TOTEUTUS**

Kuvattaessa koiran on oltava iältään vähintään 12 kk, rotujärjestön esityksestä rodun alaikäraja voi olla 18 kk tai 24 kk.

Röntgenkuvat on kuvauksen yhteydessä merkittävä tavalla (rtg-teipillä/merkintälaitteella), jota ei jälkikäteen voida muuttaa. Tämä koskee myös digitaalisia röntgenkuvia. Röntgenkuvassa pakollisia tietoja ovat: päivämäärä, koiran rekisterinumero (tai TM-numero) ja puolimerkki (puolimerkki kansainvälisesti tunnistettavana, esim. sin, dex, R, L).

Koira on rauhoitettava kuvausta varten ja käytetyt valmisteet on merkittävä röntgenläheteeseen. Molemmat kyynärnivelet kuvataan samaan aikaan. Nivelet kuvataan suoraan kasetille ilman hilaa (no grid table top technique) ja kuvat rajataan hyvin. Kuvien on oltava kuvausarvoltaan sellaisia, että arvostelussa huomioon otettavat seikat erottuvat hyvin. Yli- ja alivalotus sekä kuvien rakeisuus voivat estää kuvien arvioinnin. Lateraalikuva otetaan nivelestä noin 45° koukistuksessa niin, että olkaluun lateraalinen ja mediaalinen nivelnasta (condylus) ovat päällekkäin. Processus anconaeuksen ja kyynärluun nivelpinnan tulisi näkyä lähes kraniaalikärkeen asti, koska muuten nivelrikkomuutosten arviointi voi olla mahdotonta. Nivelen ylikoukistus aiheuttaa rotaatiota, mikä voi estää kuvan arvioinnin. Tarvittaessa nivelestä voidaan ottaa kaksi kuvaa eriasteisessa koukistuksessa. Rotukohtaisesti voidaan vaatia muitakin kuvausasentoja rotujärjestön esityksestä.

Tulkinnanvaraisista kuvista voidaan pyytää lisäkuvia eri asennoissa ja myös uusia kuvia tietyn ajan kuluttua.

## **5 DIGITAALISET RÖNTGENKUVAT**

Digitaalisia röntgenkuvia koskevia määräyksiä täydennetään kun Kennelliitolla on valmiudet vastaanottaa, käsitellä ja varastoida digitaalisia röntgenkuvia.

Digitaaliset röntgenkuvat täytyy tulostaa filmille Kennelliittoon toimitettavaksi.

Kyynärniveltä täytyy olla luonnollisessa koossa (1:1). (Huom: kuvat on merkittävä vastaavalla tavalla kuin kohdassa 4).

## **6 TIETOKONETOMOGRAFIATUTKIMUS (TT, CT)**

TT-kuvaus tehdään luusto- ja nivelsairauksien asiantuntijatyöryhmän antaman menetelmäkuvausten mukaisesti.

Koiralle voidaan tehdä TT-kuvaus Kennelliiton lausuntoa varten vain, jos koiralla on jo olemassa tämän ohjeen mukainen kyynärnivelen röntgenlausunto. Kuvaus pitää suorittaa luusto- ja nivelsairauksien asiantuntijatyöryhmän hyväksymässä paikassa.

Koiran tulos voidaan muuttaa TT-tutkimuksen perusteella. Kun koiralla on TT-tulos, ei sille enää anneta uutta röntgenlausuntoa.

## **7 VALITUSMENETTELY**

### **7.1 Valitus Kennelliittoon**

Valitukset käsittelee Kennelliiton luusto- ja nivelsairauksien asiantuntijatyöryhmä koiranomistajan kirjallisen valituksen perusteella.

Valitusaika on 90 vuorokautta siitä kun lausunto on postitettu. Valitusmaksu on kaksi kertaa tarkastusmaksun suuruinen. Jos valitus todetaan aiheelliseksi, maksu palautetaan.

Valituksen kohteena olevan röntgenkuvan arvostelee itsenäisesti vähintään kaksi luusto- ja nivelsairauksien asiantuntijatyöryhmän jäsentä. Lausunnon antaja saa tietoonsa vain koiran rodun, iän ja sukupuolen.

Mikäli valituksen kohteena on TT-kuva, tutustuu asiantuntijatyöryhmä kaikkiin tapaukseen liittyviin kuviin ja dokumentteihin.

Mikäli kaksi jäsentä on antanut koiralle saman arvion, tämä on koiran lopullinen tulos. Mikäli kahden lausunnon antajan lausunnot poikkeavat toisistaan, kuvan arvostelee kolmas asiantuntijatyöryhmän jäsen ja koiran tulos muodostuu työryhmän enemmistöpäätöksestä tai keskimmäisestä arviosta. Mikäli keskimmäistä arviota ei ole, lähetetään koiran kuva Pohjoismaisen Kennelunionin (PKU) röntgenpaneelin käsiteltäväksi.

Luusto- ja nivelsairauksien asiantuntijatyöryhmän päätös korvaa aiemman lausunnon. Asiantuntijatyöryhmän päätös TT-kuvatusta koirasta on lopullinen eikä siitä voi valittaa.

### **7.2 Valitus PKU:lle**

Mikäli koiranomistaja on tyytymätön luusto- ja nivelsairauksien asiantuntijatyöryhmän päätökseen voi hän valittaa PKU:n röntgenpaneelille.

Valitusaika on 30 vrk siitä kun luusto- ja nivelsairauksien asiantuntijatyöryhmän päätös on postitettu. Valitusmaksu on neljä kertaa tarkastusmaksun suuruinen. Jos valitus todetaan aiheelliseksi, maksu palautetaan.

Koiran tulos muodostuu PKU:n röntgenpanelistien enemmistöpäätöksestä tai keskimmäisestä arviosta. Mikäli keskimmäistä arviota ei ole, lähetetään koiran kuva FCI:n paneelin käsiteltäväksi.

## **8 POIKKEUSTAPAUKSET**

Kennelliiton jalostustieteellisellä toimikunnalla on oikeus erittäin painavista syistä yksittäisessä poikkeustapauksessa myöntää erivapaus tämän ohjeen määräyksistä.